

सहायक काष्ठकर्मीका लागि पाठ्यक्रम निर्देशिका

Program Guide for Junior Wood Artisan

अन्तर्राष्ट्रीय श्रम संगठन/समयबद्ध कार्यक्रम

तथा

विश्व शिक्षा/उज्यालो भविष्य परियोजनाका

लागि तयार गरिएको कार्यकालीन तालीम सम्बन्धी पाठ्यक्रम

वि.सं. २०६९

अन्तर्राष्ट्रीय श्रम संगठन
बालश्रम उन्मुलनका लागि अन्तर्राष्ट्रीय कार्यक्रम

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम
परिषद्

विश्व शिक्षा

कार्यकालीन तालीमको प्रस्तुत पाठ्यक्रम अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको समयबद्ध कार्यक्रम तथा विश्व शिक्षाको उज्यालो भविष्य परियोजनाका लागि प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् अन्तर्गतको पाठ्यक्रम विकास महाशाखाद्वारा तयार गरिएको हो । पाठ्यक्रम निर्माणको पहिलो चरण अर्थात् DACUM Workshop मा नेपाल ट्रेड यूनियन महासंघ, नेपाल ट्रेड यूनियन कार्गेस, नेपाल प्रजातान्त्रिक ट्रेड यूनियन महासंघ तथा WEAN सँग सम्बन्धित विषय विज्ञहरुको सक्रिय सहभागिता रहेको व्यहोरा सम्बन्धित सबैलाई सधन्यवाद जानकारी गराइन्छ ।

पाठ्यक्रम तयार गर्ने: पाठ्यक्रम विकास महाशाखा, प्रा.शि. तथा व्या.ता. परिषद् सानोठिमी, भक्तपुर ।

अनुवादक: प्रदीप अधिकारी, मिष्ट्रकान्त मैनाली र कविता काफ्ले ।

सहायक कार्यकर्मिका लागि पाठ्यक्रम निर्देशिका

परिचय :

अन्तर्राष्ट्रीय श्रम संगठनको बालश्रम उन्मूलनका लागि अन्तर्राष्ट्रीय कार्यक्रम अर्थात आइपेक (IPEC) र विश्व शिक्षा (World Education)ले नेपालमा हुने निकृष्ट प्रकारका बालश्रम उन्मूलनलाई प्राथमिकता दिई कमशः बालश्रम हटाउन विभिन्न उपायलाई प्रवर्द्धन गरेका छन् । आइपेक र विश्व शिक्षाका पहलहरू सरकार, ट्रेड युनियन, रोजगारदाता संघ र गैरसरकारी संघसंस्थाको साझेदारीमा कार्यान्वयन गरिन्छन् । आइपेक (IPEC)ले प्रवर्द्धन गरेको विभिन्न नयाँ कार्यक्रमहरूमध्ये एक हो समयबद्ध कार्यक्रम (Time Bound Programme) । अन्तर्राष्ट्रीय श्रम संगठन महासंघ नं. १८२ मा परिभाषित विशेष प्रकारका निकृष्ट बालश्रमलाई तोकिएको समयावधि भित्र रोकथाम गर्नु समयबद्ध कार्यक्रम र विश्व शिक्षाको उज्यालो भविष्य कार्यक्रम (Brighter Future Programme) को लक्ष्य हो ।

समयबद्ध कार्यक्रम र उज्यालो भविष्य कार्यक्रमको उद्देश्य श्री ५को सरकारद्वारा बालश्रम उन्मूलनका लागि बनाइएको गुरु योजनामा सहयोगीको रूपमा काम गर्नु रहेको छ । यसै सिलसिलामा यस कार्यक्रमले नेपालमा पहिचान भएका सात निकृष्ट प्रकारका बालश्रमहरूको पहिचान गरेको छ । त्यस्ता बालश्रमिकहरूमा : १. घरेलु बालश्रमिकहरू, २. बालभरियाहरू, ३. बाल बँधुवा मजदूरहरू, ४. अवैध बेचविखनमा परेका बालबालिकाहरू, ५. सडक बालबालिकाहरू (खाते), ६. गलैचा कारखानामा काम गर्ने बालबालिकाहरू तथा ७. खानीमा कामगर्ने बालबालिकाहरू पर्दछन् । समयबद्ध कार्यक्रम र उज्यालो भविष्य कार्यक्रमले यस्ता बालश्रम उन्मूलनका लागि विभिन्न कदमहरू चालिरहेका छन् ।

नेपालमा अपनाइएका समयबद्ध कार्यक्रम र उज्यालो भविष्य कार्यक्रमका शैक्षिक पहलहरू बालश्रम रोकथाम गर्न र बालश्रमिकहरूलाई पुर्नस्थापित गर्न अति नै प्रभावकारी देखिएका छन् । यी दुवै कार्यक्रमले निकृष्ट प्रकारका बालश्रमबाट संयुक्त रूपमा उद्धार गरिएका सबै बालबालिका तथा युवाका लागि निशुल्क शिक्षा, उपयुक्त व्यावसायिक तालीम (Vocational Training) एवं कार्यकालीन तालीम (Apprenticeship Training) का अवसरहरूको प्रवर्द्धन गर्दछन् । यस सन्दर्भमा अन्तर्राष्ट्रीय श्रम संगठनको आइपेक (IPEC) र विश्व शिक्षाको उज्यालो भविष्य कार्यक्रमले निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा संलग्न ठूला उमेरका बालबालिका लागि विभिन्न व्यावसायिक क्षेत्रहरूमा कार्यकालीन तालीम (Apprenticeship Training) कार्यक्रमको रूपरेखा तयार गरेका छन् ।

कार्यक्रमको आवश्यकता :

नेपालमा संचालन भइरहेका विभिन्न प्राविधिक तालीमहरूका मिश्रित परिणामहरू देखिएका छन् । द्रुतगतिमा धेरै ठूलो संख्यामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक प्रशिक्षण दिने संस्थाहरू खुलेका छन् । यसको अनुपातमा भर्ना हुने युवा युवतीहरूको संख्यामा पनि वृद्धि भइरहेको छ । तर त्यसमा केही समस्याहरू देखा परेका छन् । मूख्यतः प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू धेरै संरचनागत छन् । प्रशिक्षणको शैली चाहिं संस्थागत आधारमा बनाइएको छ । त्यस्तै विद्यार्थी भर्नालाई व्यवस्थित बनाउनका लागि न्यूनतम मापदण्ड तोकिएको हुन्छ । नेपालमा पहिचान गरिएका निकृष्ट प्रकारका बालश्रमिकहरूको न्यून साक्षरता दरको

पृष्ठभूमीलाई विचार गर्ने हो भने व्यावसायिक प्रशिक्षण दिने त्यस्ता संस्थाहरूले आफ्नो तालीममा प्रवेश लागि तोकेका न्यूनतम मापदण्ड अति नै उच्च भएको पाइन्छ । यसको साथै यस्ता धेरै व्यावसायिक तालीम प्रतिष्ठानहरू महँगा पनि छन् । यिनै कारणहरूले समेत गर्दा निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा लागेका बालबालिकाहरू प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीमको पहुँचबाट टाढा भएका छन् । तसर्थ अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको आइपेक (IPEC) र विश्व शिक्षाको उज्यालो भविष्य कार्यकमले निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा संलग्न १४ वर्षमाथिका बालबालिका लागि कार्यकालीन तालीम (Apprenticeship Training) मोडेललाई व्यावसायिक तालीम (Vocational Training) को विकल्पको रूपमा हेर्न पहल गरेका छन् ।

आइपेक (IPEC) र विश्व शिक्षाका अनुसार कार्यकालीन तालीम (Apprenticeship Training) भनेको सम्बन्धित व्यक्तिको सुपरीवेक्षणमा सञ्चालन गरिने यस्तो स्थलगत तालीम हो जसले प्रशिक्षार्थीहरूलाई सैद्धान्तिक ज्ञान, व्यावहारिक सीप र कामजन्य वातावरणको अनुभव प्रदान गर्दछ । यो सिकाइ यस्तो तरिका हो जसले कम्तीमा १४ वर्ष पुगेका बालश्रमिकहरूलाई संभाव्य रोजगारदाता मार्फत पेशागत योग्यता प्रदान गरी जीविकाका लागि वास्तविक रूपमा तयार गर्दछ । यस तालीमले प्रशिक्षार्थीहरूलाई संभाव्य रोजगारदाताहरूसँग पनि परिचय गराउन सक्छ । कार्यकालीन तालीमले युवायुवतीमा आत्मविश्वास जगाउन सक्छ र आफ्ना समुदाय तथा मुलुकका लागि निर्वाह गर्नुपर्ने सकारात्मक भूमिकाबारे स्मरण गराउन सक्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

यस कार्यक्रमको समष्टिगत उद्देश्य निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा रहेका बालबालिकाहरूको उद्धार गरी उनीहरूलाई सीप तथा ज्ञान सहित रोजगारीका उचित अवसरहरू प्रदान गर्नु हो । यसका साथै उनीहरूलाई राष्ट्रिय विकासका विभिन्न क्षेत्रहरू जस्तै : आर्थिक, शैक्षिक, श्रम बजारका नीति आदिमा पनि संलग्न गराउनु हो ।

अन्तिम उद्देश्यहरू

यस पाठ्यक्रम अनुसारको प्रशिक्षण पछि कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीहरू निम्न कामहरू सम्पन्न गर्न सक्षम हुनेछन् :

- विभिन्न प्रकारका काठका हस्तकलाका सामानहरूमा बुटा कुँदन सक्नेछन् ।
- विभिन्न ढाँचाका काठका हस्तकलाका सामाग्रीहरू बनाउन सक्नेछन् ।
- कामलाई अन्तिम रूप दिन (फिनिसिङ गर्ने) सक्नेछन् ।

पाठ्यक्रम विवरण:

यो पाठ्यक्रम कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीहरूलाई काष्ठकला सम्बन्धी काममा आधारभूत ज्ञान तथा सीप प्रदान गर्ने उद्देश्यले तयार पारिएको हो । यसबाट कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीहरूले असंगठित तरिकाबाट काठका कार्यशालाहरूमा आफ्नो क्षमता अभिवृद्धि गर्न सक्नेछन् । यो पाठ्यक्रम खास गरेर

व्यापारिक तथा घरेलु प्रयोजनका लागि प्रयोग गरिने काठका उत्पादनहरूमा सीप प्रदान गर्ने उद्देश्यमा केन्द्रित रहेको छ ।

लक्षित समूह :

यस पाठ्यक्रमका लक्षित समूह अन्तर्गत निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा रहेका १४ वर्ष भन्दा माथिका उमेर समूहका बालश्रमिकहरू पर्दछन् । नेपालमा निम्न निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा रहेका बालबालिकाहरूलाई बालश्रमिक मानिएको छ ।

- क) घरेलु बालश्रमिकहरू
- ख) बालभरियाहरू
- ग) बाल बँधुवा मजदूरहरू
- घ) अवैध बेचविखनमा परको बालबालिकाहरू
- ड) सडक बालबालिकाहरू (खाते)
- च) गलैचा कारखानामा काम गर्ने बालबालिकाहरू
- छ) खानीमा कामगर्ने बालबालिकाहरू

प्रशिक्षार्थी संख्या :

तालीम दिने संस्था/उद्योग/कारखाना/कार्यशालामा उपलब्ध सुविधाहरूको आधारमा कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीहरूको संख्या थपघट हुन सक्छ । तर प्रभावकारी सिकाइका लागि पाँचजना भन्दा बढी संख्या अनुपयुक्त हुन्छ ।

तालीम प्रवेशको लागि न्यूनतम मापदण्ड :

- क) निकृष्ट प्रकारका बालश्रमसँग सम्बन्धित हुनुपर्दछ ।
- ख) चौध देखि माथि अठार वर्ष तलको उमेरको हुनुपर्दछ ।
- ग) कार्यकालीन तालीमका लागि इच्छुक तथा प्रतिबद्ध हुनुपर्दछ ।
- घ) हालका मालिक/अभिभावकले अनुमति प्रदान गरेको हुनुपर्दछ ।
- ड) साक्षर हुनुपर्दछ ।

समयावधि :

कार्यक्रमको कूल समयावधि तीन देखि पाँच महिना (हप्तामा ५ वा ६ दिन र दिनको २ वा ३ घण्टाको दरमा) अथवा तालीम दिने संस्था/उद्योग/कारखाना/कार्यशाला/व्यक्ति तथा टिविपी (TBP) कार्यक्रम चलाउने संस्थाका बीचमा भएको सम्भौता अनुसार हुनेछ । कूल समय मध्ये सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक समयको अनुपात भने २०:८० नै सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।

प्रशिक्षणको माध्यम :

प्रशिक्षणको माध्यम मूलतः नेपाली हुनेछ। प्रशिक्षणमा प्रयोग हुने औजार तथा मेशिनहरूको नामहरू भने चलन चल्तीमा रहेका जुनसुकै भाषामा हुन सक्नेछ।

न्यूनतम उपस्थितिको आवश्यकता :

तालीम अवधिको कम्तीमा ९० प्रतिशत उपस्थिति जनाएका प्रशिक्षार्थीहरूले मात्र तालीममा सहभागी भएको प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न सक्नेछन्।

प्रमाणपत्र सम्बन्धी व्यवस्था :

राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति (प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् अन्तर्गतको सीप परीक्षण महाशाखा) ले आफ्नो नियमानुसार सीप परीक्षण गरी सम्बन्धित कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीलाई प्रमाण-पत्र प्रदान गर्ने छ।

कार्यकालीन तालीम दिनेको योग्यता :

कार्यकालीन तालीम प्रदान गर्ने संस्था / उद्योग / कारखाना / कार्यशाला / व्यक्ति मा देहाय अनुसारको योग्यता हुनुपर्नेछ :

- क) निकृष्ट प्रकारका बालश्रममा रहेका बालबालिकाहरूलाई उत्साह तथा प्रेरणा जगाई प्रशिक्षण दिन सक्ने,
- ख) प्रशिक्षण सम्बन्धी तालीम तथा योग्यता भएको,
- ग) तालीम संचालनका लागि उपयुक्त स्थान, उपकरणहरू, औजारहरू भएको,
- घ) काम गर्ने सुरक्षित वातावरण भएको, तथा
- ड) रोजगारीको अवसरहरूको सम्भावना भएको ।

प्रशिक्षार्थीको मूल्याङ्कन प्रक्रिया:

कार्यकालीन तालीम दिने संस्था/उद्योग/कारखाना/कार्यशाला/व्यक्ति ले लगातारको मूल्याङ्कन तथा अनुगमनको आधारमा कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीको मूल्याङ्कन गरिनेछ।

उपकरण, औजार तथा सामाग्रीहरू :

यस तालीम संचालनका लागि देहायका उपकरण, औजार तथा सामाग्रीहरू आवश्यक पर्दछन्। कार्यकालीन तालीम प्रशिक्षार्थीहरूको संख्या, उपकरण तथा औजारको प्रयोग हुने समयको (कति पटक) आधारमा उपकरण तथा औजारहरूको आवश्यक संख्या फरक हुन सक्नेछ।

क्रम संख्या	औजार/उपकरणहरूको नाम	एकाइ
१.	नापे फित्ता	
२.	स्क्रियापर	
३.	स्कोपर	
४.	हथौडा	
५.	हाते आरा	
६.	पेचकस	
७.	खाकसी	
८.	ब्रशहरू	
९.	पेन्चिस	
१०.	रामो	
११.	रेशा विपरित काट्ने करौती	
१२.	रेशा अनुकूल काट्ने करौती	
१३.	जोर्नी काट्ने करौती	
१४.	डोभटेल करौती	
१५.	बुट्टा काट्ने करौती	
१६.	चुच्चे करौती	
१७.	सुइरो	
१८.	साधारण वटाम	
१९.	चपोचा	
२०.	झहान्चा	
२१.	सुलीचा	

प्रशिक्षणका लागि सुझावहरू

- उद्देश्यहरुको छनौट गर्ने ।
  - संज्ञानात्मक क्षेत्रका उद्देश्यहरु छनौट गरी लेख्ने ।
  - मनोकृयात्मक क्षेत्रका उद्देश्यहरु छनौट गरी लेख्ने ।
  - प्रभावी क्षेत्रका उद्देश्यहरु छनौट गरी लेख्ने ।
- विषयबस्तुको छनौट गर्ने
  - विषयबस्तुको विस्तृत अध्ययन गर्ने ।
  - संज्ञानात्मक क्षेत्रका विषयबस्तुहरुको छनौट गर्ने ।
  - मनोकृयात्मक क्षेत्रका विषयबस्तुहरुको छनौट गर्ने ।
  - प्रभावी क्षेत्रका विषयबस्तुहरुको छनौट गर्ने ।
- शैक्षणिक विधिहरुको छनौट गर्ने
  - विविध शैक्षणिक विधिहरु :
    - शिक्षक सक्रिय विधिहरु,
    - विद्यार्थी सक्रिय विधिहरु,
    - अन्तर्राक्षय विधिहरु,
    - नाटकीय विधिहरु र
    - सामग्री केन्द्रित विधिहरु ।
  - निम्न आधारमा छनौट गर्ने :
    - पाठका (संज्ञानात्मक, मनोकृयात्मक र प्रभावी) क्षेत्रको उद्देश्यहरुका आधारमा ,
    - विषयबस्तुको स्वरूपको आधारमा ,
    - शिकारुको स्तर (संज्ञानात्मक, मनोकृयात्मक र प्रभावी) का उद्देश्यहरुका आधारमा ,
    - प्राप्य शैक्षणिक सामग्रीहरुको आधारमा र
    - शिक्षकको अनुभव तथा पृष्ठभूमिको आधारमा ।
- विविध शैक्षणिक सामग्रीहरुको छनौट गरी उपयुक्त स्थान र समयमा प्रयोग गर्ने ।
- मूल्याङ्कन गर्ने
  - विविध मूल्याङ्कनका साधनहरु निर्माण गर्ने
  - मूल्याङ्कनका साधनहरु प्रयोग गरी संज्ञानात्मक, मनोकृयात्मक र प्रभावी क्षेत्रका उद्देश्यहरु प्राप्तिका मूल्याङ्कन गर्ने
- कक्षा कोठा र फिल्ड कार्यको व्यवस्थापन र संगठनको योजना तयार गर्ने ।
- उद्देश्य, विषयबस्तु र शिक्षण विधिका वीच तालमेल गराउने ।
- पाठ्योजनाहरु (सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक पाठ्योजनाहरु) तयार गर्ने ।
- कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- कार्यक्रमको मूल्याङ्कन गर्ने ।

प्रशिक्षार्थीका कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको लागि विशेष सुझाव :

- कार्य विश्लेषण गर्ने ।
- कार्य विश्लेषणको आधारमा विस्तृत कार्य सम्पादन जाँच्ने सूची तयार गर्ने ।
- ‘जाँच्ने सूची’ प्रयोग गरी परिक्षार्थीहरुको लगातार कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने ।

सीप तालीमका लागि सुझाव :

- प्रशिक्षकले कार्य सम्पादन प्रदर्शन गर्ने :
  - सामान्य गतिमा प्रदर्शन गर्ने ।
  - मन्द गतिमा हरेक क्रियाकलाप र कामहरुको बयान गर्दै प्रदर्शन गर्ने ।

- द्रुत गतिमा प्रदर्शन गर्ने ।
- प्रशिक्षार्थीलाई अभ्यासको मौका दिने :
  - सिकारुलाई पहिले हरेक कदमहरुमा सहयोग गर्दै अभ्यास गर्न सिकाउने / लगाउने ।
  - सिकारुलाई स्वतन्त्ररूपमा गर्न सक्ने बनाउन आवश्यक संख्यामा अभ्यासहरु गर्ने मौका दिने ।
  - सिकारु सम्बन्धित सीपमा कुशल भएपछि मात्र अर्को सीप (कार्य) सिकाउने ।
- अन्य सुझावहरु :
  - सीपमूलक तालीममा सिद्धान्तहरु प्रयोग गर्ने ८०५ समय कार्य सम्पादन र २०५ समय सैद्धान्तिक प्रशिक्षणमा खर्च गर्ने ।
  - वयस्क सिकाईका सिद्धान्तहरु प्रयोग गर्ने ।
  - सिकारुहरुमा आन्तरिक उत्प्रेरणा जागरण गराउँदै अधिकतम सिकाई क्रियाकलापमा संलग्न गराउने ।
- सिकारुका ज्ञान, सीप र प्रवृत्तिको आधारमा प्रशिक्षण गर्ने ।

मुख्य कार्य तथा सीपहरको सूची

क्रम संख्या	कामहरु/सीपहरु	समय (घण्टामा)		
		सै.	प्रयो.	जम्मा
क.	औजार/उपकरणहरु चलाउने			
	क.१. चपोचा चलाउने	१	२	३
	क.२. इहान्वा चलाउने	१	२	३
	क.३. सुलीचा चलाउने	१	२	३
	क.४. रेशा विपरित काट्ने करौंती/रेशा अनुकूल काट्ने करौंती चलाउने	१	२	३
	क.५. डिलीड मेशिन चलाउने	१	२	३
	क.६. रामो चलाउने	१	२	३
	क.७. स्क्रयापर चलाउने	१	२	३
	क.८. नाप लिने	१	२	३
	क.९. विजुलीबाट चल्ने सामाग्रीहरु जाँच गर्ने	१	२	३
ख.	बुट्टा कुँदने			
	ख.१. पाली-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.२. नाग-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.३. लगुजी-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.४. भूजीपा-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.५. कोला-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.६. ड्रयागान-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.७. भल्लर-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.८. केराख्वा-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.९. टिकी भया-बुट्टा कुँदने	१	९	९०
	ख.१०. कलशमा टकटाकी कुँदने	१	९	९०
ग.	जोर्नी (ज्वाइन्ट) बनाउने			
	ग.१. बट ज्वाइन्ट बनाउने	१/२	२	२१/२
	ग.२. ल्याप ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२१/२
	ग.३. डोभ टेल ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२१/२
	ग.४. रिवेट ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२१/२

	ग.५. मित्रे ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२९/२
	ग.६. स्लोप ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२९/२
	ग.७. डाढो ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२९/२
	ग.८. टेनन र मोर्टिस ज्वाइन्ट बनाउन	१/२	२	२९/२
घ.	काठमा खोप्ने			
	घ.१. साधारण अणडाकार मूर्तिको जग (बेस) खोप्ने	१	९	९०
	घ.२. डबल फोटो फ्रेमको जग (बेस) खोप्ने	१	९	९०
	घ.३. साइनिङ बउलका लागि स्टिक खोप्ने	१	९	९०
	घ.४. सिंगल फोटो फ्रेम खोप्ने	१	९	९०
	घ.५. धुप स्ट्राण्ड खोप्ने	१	९	९०
	घ.६. मूर्तिको आधार (बेस) खोप्ने (पात, जाली)	१	९	९०
ङ.	कामलाई अन्तिम रूप दिने			
	ङ.१. स्ट्राण्ड फिक्स गर्ने	१	४	५
	ङ.२. हुक फिक्स गर्ने	१/२	२	२९/२
	ङ.३. रीड फिक्स गर्ने	१/२	२	२९/२
	ङ.४. खाक्सी लगाउने	१/२	२	२९/२
	ङ.५. चपरा पालिस लगाउने	१/२	२	२९/२
	ङ.६. वार्निस लगाउने	१/२	२	२९/२
	ङ.७. ब्ल्याक जापान लगाउने	१/२	२	२९/२
	ङ.८. रेड जापान लगाउने	१/२	२	२९/२
	ङ.९. ब्राउन जापान लगाउने	१/२	२	२९/२
	ङ.१०. गिफ्ट च्यापिड बनाउन सहायता गर्ने	१/२	२	२९/२
च.	औजार उपकरण चालु अवस्थामा राख्ने			
	च.१. चपोचा चालु अवस्थामा राख्ने	१/२	२	२९/२
	च.२. इहान्चा चालु अवस्थामा राख्ने	१/२	२	२९/२
	च.३. सुलीचा चालु अवस्थामा राख्ने	१/२	२	२९/२
छ.	अन्यसँग संचार गर्ने			
	छ.१. सुपरिवेक्षकसँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.२. ग्राहकसँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.३. रोजगारदातासँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.४. सहकर्मीहरूसँग संचार गर्ने	१	२	३

	छ.५. आपूर्तिकर्तासँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.६. फलाम पसलसँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.७. आगन्तुकसँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.८. कालीगढसँग संचार गर्ने	१	२	३
	छ.९. कनिष्ठसँग संचार गर्ने	१	२	३
ज.	पेशागत वृत्ति विकास गर्ने			
	ज.१. कालीगढसँग परामर्श लिने	१	२	३
	ज.२. अन्य कार्यशालाहरुको भ्रमण गर्ने	१	३	४
	ज.३. सम्बन्धित सामाजीहरु अध्ययन गर्ने (कागजपत्र, पुस्तका, ब्रोशियर)	१	३	४
	ज.४. तालीम/कार्यक्रम चलाउनका लागि स्थानको खोजी गर्ने	१	४	५
	ज.५. तालीम/सेमिनार/कार्यशालाहरुमा उपस्थित हुने	१	२	३
	ज.६. श्रव्य-दृश्यहरुको अवलोकन गर्ने	१	२	३
	ज.७. इन्टरनेट चलाउने	१	२	३
	जम्मा	५२	२४४	२९६

मूल्य कार्य (Duty) नं. १: औजार/उपकरण चलाउने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	चपोचा चलाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ चपोचाको पहिचान र महत्व ■ चपोचाको काम ■ चपोचा चलाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	२	३	
२.	इहान्वा चलाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ इहान्वाको पहिचान र महत्व ■ इहान्वाको काम ■ इहान्वा चलाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	२	३	
३.	सुलीचा चलाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ सुलीचाको पहिचान र महत्व ■ सुलीचाको काम ■ सुलीचा चलाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	२	३	
४.	रेशा विपरित काट्ने करौंती/रेशा अनुकूल काट्ने करौंती चलाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ रेशा विपरित काट्ने करौंती/रेशा अनुकूल काट्ने करौंतीको पहिचान र महत्व ■ रेशा विपरित काट्ने करौंती/रेशा अनुकूल काट्ने करौंतीको काम ■ रेशा विपरित काट्ने करौंती/रेशा अनुकूल काट्ने करौंती चलाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	२	३	
५.	डिलीड मेशिन चलाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ डिलीड मेशिन र बिट्सहरूको पहिचान र महत्व ■ डिलीड मेशिनको काम ■ डिलीड मेशिन चलाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	२	३	
६.	रामोमा धार लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ रामोको पहिचान र महत्व ■ रामोको काम ■ रामो चलाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	२	३	
७.	स्क्रयापर चलाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्क्रयापरको पहिचान र महत्व ■ स्क्रयापरको काम ■ स्क्रयापर चलाउने तरिका 	१	२	३	

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
		■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय				
८.	नाप लिने	■ नाप्ने प्रणाली (एफ.पी.एस., एम.के.एस. र एस.आई.)	१	२	३	

मूल्य कार्य (Duty) नं. २: बुट्टा कुँदने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	पाली-बुट्टा कुँदने	■ पाली बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ पाली बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ पालीको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
२.	नाग-बुट्टा कुँदने	■ नाग बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ नाग बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ नागको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
३.	लगुजी-बुट्टा कुँदने	■ लगुजी बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ लगुजी बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ लगुजीको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
४.	भूजीपा-बुट्टा कुँदने	■ भूजीपा बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ भूजीपा बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ भूजीपाको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
५.	कोला-बुट्टा कुँदने	■ कोला बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ कोला बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ कोला बुट्टाको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
६.	झायागन-बुट्टा कुँदने	■ झायागन बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ झायागन बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ झायागनको साइज र आकार	१	९	१०	

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
		■ बुट्टा कुँदने तरिका				
७.	भल्लर-बुट्टा कुँदने	■ भल्लर बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ भल्लर बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ भल्लरको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
८.	केराख्वा-बुट्टा कुँदने	■ केराख्वा बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ केराख्वा बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ केराख्वाको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
९.	टिकी भया-बुट्टा कुँदने	■ टिकी भया बुट्टाको पहिचान र महत्व ■ टिकी भया बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ टिकी भयाको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	
१०.	कलशमा टकटाकी कुँदने	■ टकटाकी बुट्टाको पहिचान ■ टकटाकी बुट्टा कुँदनुको उद्देश्य ■ टकटाकीको साइज र आकार ■ बुट्टा कुँदने तरिका	१	९	१०	

मूल्य कार्य (Duty) नं. ३: ज्वाइन्ट (जोर्नी) बनाउने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	बट ज्वाइन्ट बनाउने	■ बट ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ बट ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय	१/२	२	२१/२	
२.	ल्याप ज्वाइन्ट बनाउन	■ ल्याप ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ ल्याप ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय	१/२	२	२१/२	
३.	डोभ टेल ज्वाइन्ट बनाउन	■ डोभ टेल ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व	१/२	२	२१/२	

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
		<ul style="list-style-type: none"> ■ डोभ टेल ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 				
४.	रिबेट ज्वाइन्ट बनाउन	<ul style="list-style-type: none"> ■ रिबेट ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ रिबेट ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
५.	माइटर ज्वाइन्ट बनाउन	<ul style="list-style-type: none"> ■ माइटर ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ माइटर ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
६.	स्लोप ज्वाइन्ट बनाउन	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्लोप ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ स्लोप ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
७.	डाडो ज्वाइन्ट बनाउन	<ul style="list-style-type: none"> ■ डाडो ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ डाडो ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
८.	टेनन र मोर्टिस ज्वाइन्ट बनाउन	<ul style="list-style-type: none"> ■ टेनन र मोर्टिस ज्वाइन्टको पहिचान र महत्व ■ टेनन र मोर्टिस ज्वाइन्ट बनाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	

मूल्य कार्य (Duty) नं. ४: काठ खोप्ने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	साधारण अण्डाकार मूर्तिको जग (वेस) खोप्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ कामको पहिचान र महत्व ■ साइज र आकार ■ खोप्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	९	१०	
२.	डबल फोटो फ्रेमको जग (वेस) खोप्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ कामको पहिचान र महत्व ■ साइज र आकार 	१	९	१०	

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
		<ul style="list-style-type: none"> ■ खोप्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 				
३.	साइनिड बउलका लागि स्टिक खोप्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ कामको पहिचान र महत्व ■ साइज र आकार ■ खोप्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	९	१०	
४.	सिंगल फोटो फ्रेम खोप्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ कामको पहिचान र महत्व ■ साइज र आकार ■ खोप्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	९	१०	
५.	ध्रुप स्ट्राण्ड खोप्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ कामको पहिचान र महत्व ■ साइज र आकार ■ खोप्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	९	१०	
६.	मूर्तिको आधार (बेस) खोप्ने (पात, जाली)	<ul style="list-style-type: none"> ■ कामको पहिचान र महत्व ■ साइज र आकार ■ खोप्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	९	१०	

मूख्य कार्य (Duty) नं. ५: कामलाई अन्तिम रूप दिने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	स्ट्राण्ड फिक्स गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहिचान र महत्व ■ कामको प्रकृति ■ साइज र आकार ■ फिक्स गर्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१	४	५	
२.	हुक फिक्स गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहिचान र महत्व ■ कामको प्रकृति ■ साइज र आकार ■ फिक्स गर्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
३.	रीड फिक्स गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ पहिचान र महत्व ■ कामको प्रकृति 	१/२	२	२१/२	

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
		<ul style="list-style-type: none"> ■ साइज र आकार ■ फिक्स गर्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 				
४.	खाक्सी लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ खाक्सीको पहिचान र महत्व ■ खाक्सीको काम ■ प्रकार (कोरा, मध्यम, मिहीन) ■ लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
५.	चपरा पालिस लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ चपरा पालिसको पहिचान र महत्व ■ चपरा पालिसको प्रयोग ■ लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
६.	वार्निस लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ वार्निसको पहिचान र महत्व ■ वार्निसको काम ■ प्रकार (कोरा, मध्यम, मिहीन) ■ लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
७.	ब्ल्याक जापान लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ ब्ल्याक जापानको पहिचान र महत्व ■ लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
८.	रेड जापान लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ रेड जापानको पहिचान र महत्व ■ लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
९.	ब्राउन जापान लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ ब्राउन जापानको पहिचान र महत्व ■ लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
१०.	सिप्ट च्यापिड बनाउन सहायता गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ प्याकेजको उद्देश्य ■ प्याकिड गर्ने तरिका ■ लेवलिड ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	

मूल्य कार्य (Duty) नं. ६: औजार/उपकरण चालु हालतमा राख्ने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	चपोचा चालु अवस्थामा राख्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ चपोचामा प्रयोग गरिएको धातु (जानकारी मात्र) ■ चालु अवस्थामा राख्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
२.	इहान्वा चालु अवस्थामा राख्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ इहान्वामा प्रयोग गरिएको धातु (जानकारी मात्र) ■ चालु अवस्थामा राख्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
३.	सुलीचा चालु अवस्थामा राख्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ सुलीचामा प्रयोग गरिएको धातु (जानकारी मात्र) ■ चालु अवस्थामा राख्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
४.	डिलीड मेशिन चालु अवस्थामा राख्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ डिलीड मेशिनका भागहरू ■ चालु अवस्थामा राख्ने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	
५.	रामोमा धार लगाउने	<ul style="list-style-type: none"> ■ रामोमा प्रयोग गरिएको धातु (जानकारी मात्र) ■ धार लगाउने औजार ■ धार लगाउने तरिका ■ सुरक्षा सम्बन्धी उपाय 	१/२	२	२१/२	

मूल्य कार्य (Duty) नं. ७: अन्यसँग संचार गर्ने

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	सुपरिवेक्षकसँग संचार गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ■ संचारको अर्थ र महत्व ■ संचारका प्रकारहरू (मौखिक, सांकेतिक रूपमा, लिखित) ■ मौखिक संचारको प्रविधि ■ सहयोगात्मक कामका लागि संवाद ■ सुचना आदान प्रदान ■ वरिष्ठ पदाधिकारीहरूसँग कामबारे अग्रिम छलफल ■ संवादका लागि उपयुक्त भाषाको प्रयोग (तल्ला तथा 	१	२	३	

क्र.सं.	सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
		उच्च तहका कर्मचारीहरुसँग)				
२.	ग्राहकसँग संचार गर्ने	■ ग्राहकको कुरा र उनीहरुको विचारको महत्व (विचार दिने, अस्पष्ट कुराहरु समाधानका उपाय)	१	२	३	
३.	रोजगारदातासँग संचार गर्ने	■ कार्य नं. २ हेनुहोस्।	१	२	३	
४.	सहकर्मीहरुसँग संचार गर्ने	■ दिइएको कामबारे सहकर्मीहरुसँग छलफल गर्नुको महत्व	१	२	३	
५.	आपूर्तिकर्तासँग संचार गर्ने	■ कार्य नं. २ हेनुहोस्।	१	२	३	
६.	फलाम पसलसँग संचार गर्ने	■ माग र पूर्तिको अर्डर ■ विल/भर्पाइ ■ सामानहरुको आपूर्ति र डेलिभरी	१	२	३	
७.	आगन्तुकसँग संचार गर्ने	■ कार्य नं. २ हेनुहोस्।	१	२	३	
८.	कालीगढसँग संचार गर्ने	■ कार्य नं. ४ हेनुहोस्।	१	२	३	
९.	कनिष्ठसँग संचार गर्ने	■ कार्य नं. १ हेनुहोस्।	१	२	३	
१०.	टेलिफोन रिसीभ गर्ने	■ टेलिफोनको अर्थ र महत्व ■ टेलिफोन रिसीभ गर्ने प्रविधि ■ टेलिफोन रीसीभ गर्ने तरिका ■ खबर लेख्ने प्रविधि	१	२	३	

मुख्य कार्य (Duty) नं. द: पेशागत वृत्ति विकास गर्ने

क्र.सं.	आवश्यक सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
१.	कालीगढसँग परामर्श लिने	■ कालीगढसँग पेशाको खोजी सम्बन्धी गरिने क्रियाकलापको महत्व	१	२	३	
२.	अन्य कार्यशालाहरुको भ्रमण गर्ने	■ अन्य कार्यशालाहरुको भ्रमण गर्नुको फाइदा	१	३	४	
३.	सम्बन्धित सामाग्रीहरुको अध्ययन गर्ने (कागजपत्र, पुस्तिका, ब्रोशियर)	■ पेशासँग सम्बन्धित कागजपत्र, पुस्तिका, सीट आदिको अध्ययनबाट हुने फाइदा	१	३	४	
४.	तालीम/सेमिनार कार्यशालाहरुमा उपस्थित	■ व्यावसायिक बन्नुपर्ने आवश्यकता	१	४	५	

क्र.सं.	आवश्यक सीपहरू (Competencies)	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान (Related Technical Knowledge)	समय (घन्टामा)			कैफियत
			सै.	प्रयो.	जम्मा	
	हुने	■ पेशागत रूपबाट संस्थावाहिर अगाडि बढ्ने मौकाको महत्व				
५.	श्रव्य-दृश्यहरूको अवलोकन गर्ने	■ टि.भी. च्यानल, श्रव्य-दृश्य सामाग्रीहरूको परिचय ■ श्रव्य-दृश्यबाट सिकिने कुराहरुको महत्व	१	२	३	
६.	इन्टरनेट चलाउने	■ कम्प्यूटर बारेको जानकारी ■ इन्टरनेट चलाउने प्रविधि	१	२	३	
७.	तालीमका लागि कार्यक्रम/ स्थान आदिको खोजी गर्ने	■ बढुवाका लागि तालीमको महत्व ■ पुर्नताजगी तालीमका लागि तालीम दिने व्यक्ति/ संस्थाको खोजी	१	२	३	